

UITVOERINGSPROGRAMMA PDG 2023-2027

PLATFORM DUURZAME GLASTUINBOUW

Bron afbeelding: Glastuinbouw Nederland

DEFINITIEF 28 JUNI 2023

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	2
1 Inleiding	3
2 Route naar doelbereik	4
2.1 <i>Inleiding.....</i>	4
2.2 <i>Adequate wet- en regelgeving.....</i>	5
2.3 <i>Toezicht en handhaving</i>	7
2.4 <i>Voorlichting.....</i>	9
2.5 <i>Innovatie en nieuwe technieken</i>	10
2.6 <i>Monitoring</i>	10
3 Werkwijze PDG.....	12
3.1 <i>Inleiding.....</i>	12
3.2 <i>Benutten van netwerken.....</i>	12
3.3 <i>Identificeren meekoppelkansen</i>	13
3.4 <i>Communicatiestrategie.....</i>	15
4 Financiën.....	15
4.1 <i>Inleiding.....</i>	15
4.2 <i>Uitvoering financiële administratie</i>	15
4.3 <i>Onafhankelijk voorzitterschap en platformcoördinator</i>	16
4.4 <i>Begroting 2023.....</i>	16
Bijlage 1 Samenstelling PDG	19

1 INLEIDING

De laatste jaren is er sprake van een duidelijke maatschappelijk tendens naar verduurzaming in brede zin. De glastuinbouwsector in Nederland is een innovatieve sector en wil steeds verder verduurzamen en producten blijven leveren die aan de maatschappelijke vraag voldoen. Zo voldoet zij ook aan de milieuwetgeving die in toenemende mate circulaire productie zonder negatieve milieueffecten eist.

Water is cruciaal. Door klimaatverandering en milieueisen wordt goed gietwater schaarser. Optimaliseren van hergebruik, ontwikkelen van innovatieve technieken en het sluiten van de waterkringloop op bedrijfs- of gebiedsniveau bieden toekomstgerichte oplossingen.

Het Platform Duurzame Glastuinbouw, gestart in 2011 als vervolg van het doelgroep-overleg dat het convenant Glastuinbouw en Milieu uitvoerde, werkt aan een constructieve aanpak van duurzaamheid voor de sector. De gemaakte afspraak is hierbij: een (nagenoeg) nulmissie van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen vanuit de glastuinbouw in 2027.

Kernboodschap PDG

In het PDG werken rijks- en regionale overheden en de glastuinbouwsector samen aan het verminderen van emissies naar oppervlaktewater, bodem, grondwater en riolering. Het PDG roept partijen op om actie te ondernemen, randvoorwaarden te creëren en onderling strategieën en werkwijzen af te stemmen. Daarmee jaagt zij de verduurzaming van de sector en de verduidelijking en naleving van het beleid aan. Het PDG acteert op ambtelijk en bestuurlijk niveau en faciliteert de communicatie met- en richting de glastuinbouw en andere stakeholders.

De glastuinbouwsector heeft zich uitgesproken om in 2027 het niveau van nagenoeg nul emissies van gewasbeschermingsmiddelen en nutriënten te bereiken. Dit is een belangrijke stap om de oppervlaktewaterkwaliteit te verbeteren en om het behalen van de doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en de Europese Nitraatrichtlijn dichterbij te brengen. Sector en overheden spannen zich in het kader van het PDG in om oorzaken van normoverschrijdingen te achterhalen en resterende emissieroutes op te sporen, zodat de emissies van gewasbeschermingsmiddelen en nutriënten uit glastuinbouwbedrijven worden teruggedrongen tot nagenoeg nul.

Waar staan we nu?

In 2022 heeft het PDG een tussenbalans opgemaakt ten aanzien van het bereiken van de doelstelling van nagenoeg nulozing in 2027. Geconstateerd is dat, ondanks dat er vele en goede stappen gezet zijn richting een emissieloze kas en daarmee verbetering van de waterkwaliteit, de doelstelling nog niet bereikt is. Helaas blijkt ook hier dat de laatste loodjes het zwaarst wegen. Op basis van de nu beschikbare monitoringsgegevens blijkt dat de eerder in gang gezette daling van de gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen stagneert. Ook worden soms middelen aangetroffen die al een tijd niet meer gebruikt (mogen) worden. Hoewel er regionale verschillen zijn, kan wel geconcludeerd worden dat er in de breedte nog geen sprake is van doelbereik.

Urgentie

Een stagnerende verbetering van de waterkwaliteit impliceert dat de sector betekent dat de sector zonder aanvullende maatregelen er niet in gaat slagen om te voldoen aan de Kaderrichtlijn Water. Verbetering van de waterkwaliteit is iets wat ons allen aangaat. Wij hebben elkaar nodig om daar ook daadwerkelijk invulling aan te geven. In Nederland hebben wij geconstateerd dat een goede

waterkwaliteit in ieders belang is. Het gaat immers om een schone en gezonde leefomgeving. Wanneer het oppervlaktewater in glastuingebieden in 2027 voldoet aan de KRW wordt daarmee ook het risico op procedures en rechtszaken rondom nieuwe vergunningen verkleind. Daarom is het van belang om gezamenlijk invulling te geven aan de stappen die bijdragen aan het verbeteren van de waterkwaliteit en daarmee een gezonde leefomgeving. Dat is de reden dat het PDG partijen blijft activeren en enthousiasmeren.

Uitvoeringsprogramma 2023-2027

Het is vanuit het besef van urgentie dat het PDG de komende jaren vol wil inzetten op het realiseren van de ambitie om te komen tot nagenoeg nullozing. Dat vraagt om focus en gerichte acties. Daarbij gaat het om het identificeren van de goede dingen om te doen, het bereiken van een zo groot mogelijk effectiviteit door alert te zijn op meekoppelkansen in andere trajecten en voorkomen van het oppakken van zaken die al elders zijn belegd.

Het PDG richt zich op het identificeren van de noodzakelijke acties ten behoeve van het bereiken van nulmissie in de glastuinbouw en maakt over de uitvoering daarvan met de, voor de uitvoering van de acties verantwoordelijke partijen, afspraken.

De glastuinbouwsector is daarbij vanzelfsprekend een belangrijke partij waarbij het PDG het belangrijk vindt dat initiatieven en acties vanuit de sector zelf aangedragen worden. De ondernemers zijn tenslotte de ervaringsdeskundigen die kunnen aangeven wat hen gaat helpen om emissieloos te produceren en goede voorbeelden kunnen uitdragen.

Met het voorliggende uitvoeringsprogramma 2023-2027 geeft het PDG aan op welke wijze zij kan en wil bijdragen aan het realiseren van deze ambitie.

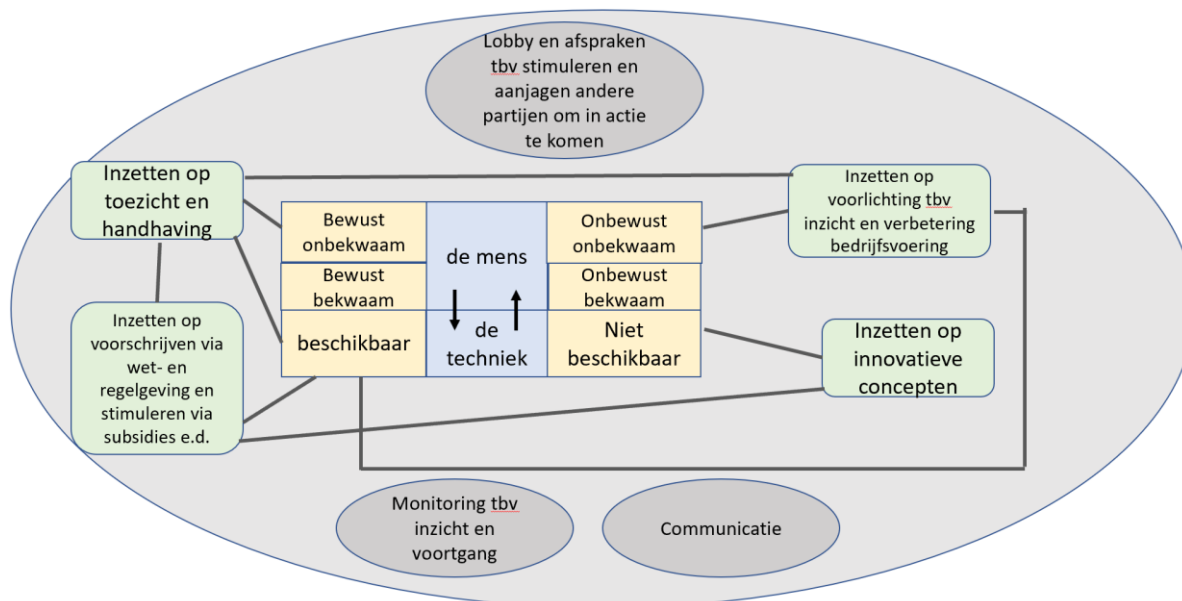
2 ROUTE NAAR DOELBEREIK

2.1 Inleiding

Om nagenoeg nullozing te bereiken zijn er een viertal sporen geïdentificeerd waarlangs een bijdrage aan doelbereik mogelijk is. Dit zijn (in willekeurige volgorde):

- adequate wet- en regelgeving
- voldoende en effectief toezicht en handhaving
- voorlichting
- innovatie en ontwikkelen nieuwe technieken

Naar verwachting is het ene spoor niet persé effectiever dan het andere. De sporen hangen onderling samen en het inzetten op de juiste combinatie maakt dat de ene route effectiever is dan de andere. De samenhang tussen de verschillende sporen is weergegeven in figuur 1. Centraal staat de mens (lees ondernemer) die al dan niet bewust of onbewust bepaalde handelingen verricht en de techniek die de ondernemer in staat stelt om de goede dingen te doen.

Om te bewerkstelligen dat binnen deze sporen de goede dingen worden gedaan maakt het PDG gebruik van kennisdeling en het maken van afspraken ten behoeve van het stimuleren en aanjagen om de gewenste acties in gang te zetten. Een communicatiestrategie is daarbij ondersteunend. Monitoring is van belang om inzicht te krijgen en houden over de voortgang van de route naar doelbereik.

In de navolgende paragrafen wordt per spoor ingegaan op wat het PDG wil bereiken via het betreffende spoor en wat het PDG gaat doen omdat te bereiken. Iedere paragraaf wordt afgesloten met een overzicht van de acties die in 2023 en 2024 opgepakt worden. Deze acties samen vormen de basis voor het jaarplan 2023, met daarbij al een doorkijk naar het jaarplan 2024. De acties voor de jaren 2023 en 2024 hebben prioriteit en zijn, vanuit het geformuleerde einddoel, gekoppeld aan deadlines. Voor de periode na 2024 zijn in voorkomende situaties ook acties benoemd maar deze zijn algemener geformuleerd. Aanscherping van het uitvoeringsprogramma vindt plaats eind 2024. Daartoe vindt er een eerste tussenevaluatie plaats in het 3^e kwartaal van 2024 om te zien of het in juni 2023 vastgestelde uitvoeringsprogramma met acties ook uitvoerbaar is gebleken en het geformuleerde doel van 2027 gerealiseerd kan worden. Aanscherping vindt c.q. kan dan plaatsvinden in eind 2024/begin 2025.

2.2 Adequate wet- en regelgeving

Waarom is adequate wet- en regelgeving belangrijk?

Wet- en regelgeving is een middel om ervoor te zorgen dat de (milieu)belasting van de omgeving vanuit bedrijven/activiteiten beperkt blijft. Zo helpt de zuiveringsplicht om emissies van gewasbeschermingsmiddelen uit een aantal specifieke waterstromen te verminderen. Echter, nu de verbetering van de waterkwaliteit nog niet voldoende doorzet is wetgeving één van de mogelijke instrumenten om emissies uit resterende waterstromen in te perken.

Wetgeving komt in een specifieke periode tot stand en kan na verloop van tijd verouderd zijn (bijvoorbeeld verwijzen naar verouderde technieken). In dat geval is het van belang dat er actualisatie plaatsvindt. Verder is van belang dat de wetgeving helder is geformuleerd, zodat alle betrokken partijen de wetgeving op dezelfde manier interpreteren c.q. hetzelfde erin lezen. Het

doel van de voorschriften moet helder zijn evenals de manier waarop het voorschrift nageleefd kan worden. Uitlegbare wetgeving zorgt voor draagvlak en stimuleert daarmee de naleving. Belangrijk is dan ook dat de wetgeving consistent. Wisselend beleid is voor ondernemers niet uitvoerbaar. En tot slot moet de wetgeving zodanig zijn geformuleerd dat er goed toezicht mogelijk is op de naleving.

Het PDG wil ervoor zorgen dat in 2027 de wettelijk en beleidsmatige basis voor de glastuinbouwsector m.b.t. de (watergerelateerde) milieumaatregelen zodanig is aangepast dat deze optimaal bijdraagt aan het voorkomen van emissies naar water en bodem.

Wat gaat het PDG doen?

Het PDG:

- Signaleert waar huidige wet- en regelgeving verbetering behoeft, bijvoorbeeld om tegenstrijdigheden en verouderde wetgeving op te lossen en om resterende emissies in te perken, om te faciliteren dat de juiste inrichtingseisen en/of bedrijfsvoering in praktijk gebracht worden of om toezicht en handhaving beter mogelijk te maken.
- Adviseert van uit de kennis en expertise die aanwezig is bij de leden van het platform welke aanpassingen noodzakelijk zijn.
- Brengt de gewenste actie onder de aandacht bij de verantwoordelijke stakeholder en zet zich actief in om de gewenste aanpassing in beleid en wet- en regelgeving door te voeren.

Hoe gaat het PDG dit doen

1.	Adequate wet- en regelgeving	start	gereed	Actiehouder
1.1	Voor 2024 is het einddoel voor de emissie voor substraatteelten in het Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL) geformuleerd en zijn door ministerie van IenW en BZK opgenomen in het BAL.	Q2 2023	Q4 2023	IenW
1.2	Onderzoeken in hoeverre het gebrek aan rioleringscapaciteit een belangrijke rol speelt bij normoverschrijdingen en met gemeenten waar dit een rol speelt afspraken maken over het realiseren van voldoende rioleringscapaciteit om emissies naar kleinere oppervlaktewateren en grondwater te voorkomen.	Q3 2023	Q4 2023	VNG
1.3	Nadere wettelijke maatregelen om lozingen op oppervlaktewater te ontmoedigen (zoals wanneer er te weinig rioleringscapaciteit is, de aansluiting ver weg zit, etc.).	Q1 2024	Q4 2024	Min IenW
1.4	Bezien of het WUR-onderzoek naar resterende emissieroutes (zoals "schoon" filterspoelwater) moet leiden tot aanpassing van wetgeving.	Q3 2023	Q4 2023	Min IenW
1.5	Voorziening goed gietwater Het onderwerp gietwater ziet het PDG als randvoorwaarde voor een emissieloze kas en zal in zijn rol van oliemannetje bij de daarvoor verantwoordelijke partijen benadrukken dat het gesprek hierover opgang moet blijven. Daar waar mogelijk zal het PDG ondersteunen, bijvoorbeeld door het updaten van de blauwdruk water en het actualiseren van het beleidskader goed gietwater.	doorlopend		

--	--	--	--	--

Legenda:

Groen = z.s.m. oppakken

Geel = in de loop van 2023 oppakken

wit = vanaf 2024 oppakken

blauw = doorlopende actie

2.3 Toezicht en handhaving

De zuiveringsplicht is in 2018 geïntroduceerd. Dit is een belangrijke stap geweest naar het verminderen van emissies van gewasbeschermingsmiddelen. Toezicht en handhaving zijn cruciaal om misbruik van de nullozerstatus (o.a. voor ontduiking van de zuiveringsplicht) te signaleren en te stoppen.

Ook wanneer een kas aan alle specificaties voldoet om emissie naar de bodem of het oppervlaktewater tot nul te beperken dan nog bestaat de kans dat er emissies plaatsvinden. De reden daarvoor is dat de ondernemer bewust of onbewust handelingen verricht die ervoor zorgen dat de techniek niet optimaal presteert. Toezicht en handhaving zijn instrumenten om de situaties in beeld te brengen waar het mis gaat en de ondernemer aan te spreken en om herhaling in de toekomst te voorkomen. Daarbij is het van groot belang dat er een sluitende aanpak komt waar enerzijds de ondernemer is staat wordt gesteld zijn verantwoordelijkheid te nemen in het voorkomen van emissies en anderzijds het bevoegd gezag haar verantwoordelijkheid ten aanzien van toezicht en handhaving kan waarmaken.

Ten aanzien van dit onderwerp zijn ondermeer de volgende drie aspecten van belang:

1. de kennis en expertise bij de handhavers
2. de beschikbare handhavingcapaciteit
3. adequate wet- en regelgeving als basis voor goed huisvaderschap en handhaving

Vanwege de technologische ontwikkeling en steeds verdergaande specialisatie op specifieke teelten worden de technieken in glastuinbouwbedrijven steeds complexer. Inzicht in de waterstromen is niet eenvoudig voor mensen die weinig ervaring hebben met de technieken die in de verschillende teelten gebruikt worden. Toezichthouders moeten bovendien de regelgeving (met vaak heel specifieke voorschriften) goed kennen. Inzetten op kennisvergroting bij de handhavende instanties draagt daarmee bij aan het terugdringen van emissies.

Naast het hebben van de benodigde kennis is van belang dat een toezichthouder ook voldoende uren ter beschikking heeft om controles uit te oefenen. In de UO-database valt voor sommige gebieden (m.n. buiten de grote concentratiegebieden) op dat er erg weinig controles worden geregistreerd. Normoverschrijdingen van gewasbeschermingsmiddelen komen ook buiten de concentratiegebieden voor. De hypothese is dat in gebieden met weinig glastuinbouw de prioriteit voor toezichtcapaciteit minder snel bij de glastuinbouw wordt gelegd. Daarnaast is het van belang dat de beschikbare capaciteit zo effectief mogelijk wordt ingezet door risico gestuurd te handhaven. Er komt steeds meer duidelijkheid over waar de risico's het grootst zijn (b.v. verhuurde bedrijven en stoppende ondernemers). Door te controleren bedrijven risicogericht te selecteren (hiervoor kan ook gebruik gemaakt worden van kennis van de sectororganisatie) kan toezicht en handhaving doelmatig plaatsvinden.

Het PDG wil stimuleren dat er bij gemeenten en omgevingsdiensten voldoende aandacht en capaciteit is voor toezicht en handhaving bij de glastuinbouw in combinatie met het versterken van de kennis en expertise bij de handhavers. Daardoor is het in 2027 voor de sector duidelijk wat er verwacht wordt om emissies te voorkomen en dat ernaar gehandeld wordt en beschikken de overheden over handhavingcapaciteit is die beschikt over de juiste kennis en expertise om effectief overtreeders op te sporen.

Het gaat niet alleen om voldoende capaciteit, maar ook om risico-gestuurde selectie van te controleren bedrijven en de juiste deskundigheid. Daarom wordt ingezet op het versterken van de kennis en expertise bij de toezichthouders/handhavers.

Inhoudelijke aandachtspunten zijn (niet limitatief) het onterecht gebruik van de nullozerstatus en de zorgplicht bij grondgebonden teelten.

Wat gaat het PDG doen?

Het PDG brengt het belang van adequaat toezicht en handhaving onder de aandacht bij gemeenten, omgevingsdiensten en waterschappen en maakt met hen waar nodig afspraken over hoe toezicht en handhaving op de glastuinbouw te optimaliseren

De sector wordt door het PDG nadrukkelijk uitgenodigd om zelf aan te geven hoe toezicht en handhaving hen in staat kan stellen om nullozer te zijn en blijven. In het verlengde daarvan moet de ondernemer in staat gesteld worden het goede huisvaderschap ook waar te maken en daarmee ook het bevoegd gezag in staat te stellen haar positie in te nemen.

Hoe gaat het PDG dit doen?

2	Handhaving	start	gereed	Actie- houder
2.1	Onderzoeken of een landelijk expertisecentrum vergunningverlening en handhaving gemeenten en waterschappen kan helpen bij het beter gebruik maken van beschikbare kennis en expertise m.b.t. glastuinbouw.	Q3 2023	Q4 2023	VNG
2.2	Bewerkstelligen van het uitwisselen van de aanwezige kennis over toezicht en handhaving vanuit het Westland en het Oostland naar gebieden met minder areaal glastuinbouw.	Begin Q3 2023	Begin Q4 2023	VNG
2.3	Het belang van goed en voldoende toezicht en handhaving agenderen in het LOVH (landelijk overleg vergunningverlening en handhaving van de waterschappen).	z.s.m.		UvW
2.4	Uitzetten (mini)enquête bij sector m.b.t. indirecte lozingen en de opbrengst samen met de resultaten van het lekstromenonderzoek (Ecorys) en reststromen (WUR) bepalen welke acties vanuit het PDG geïnitieerd kunnen worden en de sector vragen hoe zij het rapport van de WUR gaan vertalen in acties	Begin Q3 2023	Begin Q4 2023	GTBNL
2.5	Aanjagen van nieuwe opsporingstechnieken	N.t.b.		GTBNL

Legenda:

Groen = z.s.m. oppakken

Geel = in de loop van 2023 oppakken

wit = vanaf 2024 oppakken

blauw = doorlopende actie

2.4 Voorlichting

De ondernemer is de primaire schakel in de keten die nodig is om nagenoeg nullozing te kunnen bereiken. Dat betekent dat de ondernemer daarmee ook primair verantwoordelijk is voor het voorkomen van emissies uit de kas. Goed naleven van voorschriften en alert zijn op wat er binnen de kas gebeurt voorkomt onbedoelde emissies. Dit in combinatie met het kunnen beschikken van een beeld hoe een emissieloze kas er uit zou moeten zien. Een deel van het glasareaal is verouderd en zal de komende jaren, mede als gevolg van energietransitie en klimaatadaptatie, vervangen worden door nieuwe kassen. Wanneer deze kassen zo gebouwd worden dat emissies goed te voorkomen zijn en onderhoud eenvoudig is dan kan een belangrijke stap gezet worden richting daadwerkelijke nagenoeg nulmissie.

Goede voorlichting is een middel om de ondernemer bewust te maken van de kansen en risico's met betrekking tot zijn bedrijfsvoering. Het PDG wil de relevante stakeholders aansporen om adequate voorlichting ter beschikking te stellen.

Een nog niet uitgekristalliseerde vraag is in hoeverre een goed certificeringssysteem bij kan dragen aan het voor de ondernemer aantoonbaar maken dat hij emissieloos produceert. De discussie spitst zich toe op de termijn waarbinnen een goed en juridisch borgbaar systeem geïmplementeerd kan worden in combinatie met de handhaafbaarheid daarvan.

Het PDG vindt het belangrijk dat de ondernemer over voldoende kennis en handelingsperspectief beschikt om in de dagelijkse bedrijfsvoering emissies naar water en bodem actief te voorkomen. In het verlengde daarvan wil PDG bevorderen dat bij nieuwbouw, maar ook bij renovatie van bestaande kassen, het ontwerp voldoet aan de eisen van een emissieloze kas.

Uiterlijk 2027 heeft iedere ondernemer toegang tot de op dat moment beschikbare kennis en informatie over het voorkomen van emissies en kan hij weten wat het effect van zijn handelen is op de kwaliteit van water en bodem is.

In 2027 is beschreven waaraan een kas minimaal moet voldoen om er zeker van te zijn dat er geen emissies naar water en bodem kunnen plaats vinden.

Wat gaat het PDG doen?

- Stimuleren dat expertise en kennis bij de glastuinbouwbedrijven vergroot wordt (bijv. het opsporen en tijdig verhelpen van lekstromen).
- Vergroten van het inzicht bij de ondernemers wat het effect van zijn handelen is op de kwaliteit van water en bodem.

Hoe gaat het PDG dat doen?

4	Voorlichting	start	gereed	actiehouder
4.1	Afspraken maken met de waterschappen dat monitoringsgegevens actief teruggekoppeld worden naar ondernemers of afspraken maken dat waterschappen met glastuinbouwbedrijven, voor zover zij dat nog niet doen, een gebiedsgerichte aanpak opstarten.	Vanaf 2024		
4.2	Stimuleren dat het handelingsperspectief voor de individuele ondernemer duidelijk is.	Q3 2024	Q4 2023	GTBNL

4.3	Aan de glastuinbouwsector vragen om de mogelijkheden te onderzoeken voor het zelf monitoren van de waterkwaliteit rondom zijn bedrijf.	Vanaf 2024		
4.4	Zorgen dat de goede initiatieven op MIA en VAMIL lijst komen.	doorlopend		GTBNL
4.5	Stimuleren formulering eisen voor een emissieloze kas.	Q3 2023	Eind Q1 2024	GTBNL i.s.m. min lenW
4.6	PDG vraagt aan de sector in hoeverre (HortiQ)certificering van de watertechnische installaties op glastuinbouwbedrijven kan bijdragen aan de doelstellingen van het PDG om bij een positief resultaat na te gaan in hoeverre die certificering in wetgeving kan worden opgenomen.	Dec 2023	Juni 2024	GTBNL i.s.m. min lenW

Legenda:

Groen = z.s.m. oppakken

Geel = in de loop van 2023 oppakken

wit = vanaf 2024 oppakken

blauw = doorlopende actie

2.5 Innovatie en nieuwe technieken

Naast menselijk handelen is ook de beschikbaarheid van de juiste techniek van belang voor het terugdringen van emissies naar water en bodem. De tuinbouwsector is een innovatieve sector en er is en wordt al veel ontwikkeld om de productie te verduurzamen en emissies te beperken. Het PDG ziet weinig toegevoegde waarde nieuwe innovaties aan te jagen omdat dit door de tuinbouwsector al wordt opgepakt.

Dat neemt niet weg dat PDG wel waar mogelijk het belang van innovatie en de beschikbaarheid en toepassing van nieuwe technieken daar waar relevant onder de aandacht brengt. Voorbeelden hiervoor zijn onder andere het topsectorenbeleid en het stimuleringsbudget glastuinbouw.

2.6 Monitoring

De doelstelling van het PDG is verbetering van de waterkwaliteit in glastuinbouwgebieden door het bevorderen van nagenoeg nulmissie in 2027. De vraag die daarbij hoort is hoe weten we of wij in 2027 het doel bereikt hebben. Enerzijds kan dit volgen uit de verbetering van de waterkwaliteit in en rondom glastuinbouwgebieden en anderzijds uit het aantoonbaar maken dat nagenoeg alle bedrijven voldoen aan de voorwaarden waarmee nagenoeg nulmissie bereikt kan worden (good housekeeping). Beide aspecten vragen nog nadere uitwerking.

Om te bepalen of het PDG de juiste dingen doet wil het PDG inzicht hebben in de ontwikkeling richting doelbereik gebaseerd op zowel het aantal bedrijven dat daadwerkelijk voldoet aan de voorwaarden voor nagenoeg nulmissie en de ontwikkeling in de waterkwaliteit voor aan de glastuinbouw toe te schrijven middelen. In 2025 is voor ieder glastuinbouwgebied in beeld wat de, aan de glastuinbouw gerelateerde, waterkwaliteit is en welk deel van de ondernemers in dat gebied aangemerkt zijn als nullozer.

Wat gaat het PDG doen?

Om aan te tonen dat bedrijven voldoen aan de voorwaarden voor nagenoeg nulmissie is de eerste stap het kunnen beschikken over een goede definitie van nagenoeg nullozing. Het PDG zorgt ervoor dat er een werkbare definitie ligt en dat deze geborgd wordt in relevante regelgeving. Het PDG gaat in samenwerking met het UO organiseren dat er een actueel en betrouwbaar inzicht beschikbaar is van de bedrijven de aantoonbaar werken conform de richtlijnen waarmee zeker is dat daarmee sprake is van nullozing.

De oppervlaktewaterkwaliteit is een belangrijke indicator om te bepalen of er daadwerkelijk sprake is van nagenoeg nulmissie. Immers wanneer er geen sprake is van emissies vind je de stoffen ook niet in het oppervlaktewater. In de praktijk blijkt dit echter genuanceerder te liggen. De bestaande meetnetten meten vaak op locaties waar naast invloed vanuit de glastuinbouw ook beïnvloeding vanuit ander landgebruik aan de orde kan zijn. In combinatie dat niet altijd te herleiden is waar het water dat gemeten wordt vandaan komt (bovenstroomse beïnvloeding) maakt het lastig om 1 op 1 conclusies te trekken. Ook worden nog vaak stoffen aangetroffen die inmiddels al zijn verboden voor toepassing in de glastuinbouw (maar soms nog wel zijn toegelaten als biocide of voor particulier gebruik). De herkomst van deze stoffen is niet altijd te achterhalen. Is er sprake van illegaal gebruik, is het nalevering of worden de stoffen buiten de glastuinbouw toegepast. Als PDG hebben we er belang bij om voldoende inzicht te hebben in de ontwikkeling van de waterkwaliteit. Dat betekent dat we van alle waterschappen voldoende meetgegevens nodig hebben van de glastuinbouwgebieden binnen hun beheergebied. Het PDG gaat hiervoor het belang en urgentie aankaarten bij de waterschappen om te bewerkstelligen dat er voldoende aandacht aan deze specifieke doelgroep wordt besteed. In het verlengde daarvan vraagt het PDG aandacht voor het actief en tijdig terugkoppelen van de monitoringsgegevens naar de ondernemers in het gebied.

Hoe gaat het PDG dat doen?

5	Monitoring	start	gereed	Actiehouder
5.1	Aanvullen notitie definitie nullozing met de onderwerpen diffuse belasting en uitspoeling naar de bodem	Q2 2023	Q3 2023	PDG
5.2	Bepalen waar en hoe de definitie van nagenoeg nullozing geborgd moet worden	Q2 2023	Q4 2023	PDG
5.3	Bij UO de huidige stand van zaken opvragen t.a.v. het aantal bedrijven dat aangeeft nullozer te zijn en de resultaten van de controle daarop			PDG
5.4	De glastuinbouwsector te vragen om een aanpak waarmee ondernemers in staat worden gesteld om aan te tonen dat hij daadwerkelijk nullozer is. Hierbij wordt nadrukkelijk gedacht aan het inzetten van innovatieve meettechnieken in en rondom de kas. Dit bij voorkeur i.s.m. UO uitwerken hoe het huidige proces waarin bedrijven aangeven dat ze volgens de richtlijnen werken verder ontwikkeld kan worden tot een actueel en controleerbaar proces.	Q1 2024	Q2 2024 (stap 1)	GTBNL
5.5	Als PDG bij de beheerders van de bestaande meetnetten benadrukken dat voor een realistischer trendbeeld het van belang is om te focussen op de stoffen die	Vanaf 2024		

	specifiek gerelateerd zijn aan de glastuinbouw. Dit in combinatie met de wens dat de monitoringsresultaten tijdig ontsloten en gedeeld worden.			
5.67	Periodieke monitor glastuinbouw 2021 analyseren en over 3 jaar (2024) opnieuw uitzetten bij gemeenten en waterschappen	Q1 2024	Q4 2024	PDG

Legenda:

Groen = z.s.m. oppakken

Geel = in de loop van 2023 oppakken

wit = vanaf 2024 oppakken

blauw = doorlopende actie

3 WERKWIJZE PDG

3.1 Inleiding

Het PDG is een samenwerkingsplatform van de aangesloten organisaties. Het PDG heeft een bescheiden budget en geen eigen organisatie. Capaciteit voor het uitvoeren van activiteiten wordt geleverd door de deelnemende organisaties en er is nagenoeg geen budget om externen hiervoor in te huren. De kracht van het platform zit erin om bij de deelnemende en andere betrokken organisaties juist die activiteiten in gang te zetten die bijdragen aan het bereiken van een nagenoeg nullozing. Dat betekent dat de belangrijkste activiteiten van het PDG zijn het signaleren van relevante ontwikkelingen en meekoppelkansen en vervolgens stimuleren, aanjagen en initiëren.

3.2 Benutten van netwerken

Het PDG opereert in een omgeving met veel en diverse stakeholders. Om effectief te kunnen stimuleren, aanjagen en initiëren is het voor het PDG van belang dat zij weet wat er speelt en wie de relevante stakeholders zijn, om daar waar het nodig is snel te kunnen schakelen en de belangen van het PDG op het juiste moment op de juiste plek te agenderen of in te brengen.

De belangrijkste stakeholders voor het bereiken van de doelstellingen van de 4 sporen zijn de ministeries, provincie, gemeenten, waterschappen en de sector zelf. Naast de directe contacten met deze stakeholders (formeel en informeel) zijn er ook nog diverse overlegstructuren waar de onderwerpen die voor het PDG van belang zijn geagendeerd en verder gebracht kunnen worden.

Wat gaat het PDG doen om effectief gebruik te maken van de ter beschikking staande netwerken?

- Het PDG beschikt over een actueel inzicht en overzicht van lopende beleidsontwikkelingen.
- Het PDG maakt actief gebruik van de netwerken van de leden van het PDG
- Het PDG zorgt ervoor dat de leden van de stuurgroep en managementgroep beschikken over een actueel overzicht waarin de acties en doelen van het PDG gekoppeld zijn aan de externe ontwikkelingen waarmee zij de boodschap van het PDG kunnen uitdragen in hun netwerken.

Hoe gaat het PDG dat doen?

De managementgroep van het PDG signaleert en identificeert ontwikkelingen en bestaande situaties waar actie vanuit het PDG op nodig is. Dit is een continu proces en een vast onderdeel op de agenda van de MG-PDG en Stuurgroep.

De effectiviteit van het PDG (ambtelijk en bestuurlijk) wordt in belangrijke mate bepaald door de onderlinge samenwerking en de interactie met de stakeholders in de diverse netwerken. Een belangrijke rol van het PDG is die van verbinder en ‘oliermannelij’. In deze rol kan het PDG diverse stakeholders stimuleren en enthousiasmeren om specifiek acties op te pakken of in voorkomende gevallen vastgelopen trajecten weer op de rails te krijgen. Een voorbeeld daarvan is stimuleren en motiveren van de stakeholders om met een open houding deel te nemen aan een gebiedsproces om te komen tot een gedragen oplossing om te kunnen beschikken over voldoende gietwater. Het gaat in deze rol niet om een inhoudelijke bijdrage of standpunt maar uitsluitend om de procesrol. Om de impact van het PDG te vergroten wordt voorgesteld om te gaan werken met een ‘actieagenda’. De actieagenda bevat de onderwerpen waar de komende 6 maanden de focus op wordt gelegd en welk lid van het PDG met wie daar proactief of als onderdeel van het lopende werk aandacht voor vraagt. De actieagenda wordt halfjaarlijks geactualiseerd door het MG-PDG.

Onderdeel van het opstellen van de actieagenda is het in beeld brengen relevante netwerken, zoals bijvoorbeeld Deltaprogramma (waterkwaliteit en zoetwatervoorziening), Bestuurlijk Omgevingsberaad (BOB) en het bestuurlijk overleg over uitvoering milieuwetgeving. Doel hiervan is het identificeren van de juiste plekken om de boodschap van het PDG onder de aandacht te brengen en het identificeren van meekoppelkansen.

Andere activiteiten voor de actieagenda zijn onder andere:

- Activeren deelnemers klankbordgroep glastuinbouw door leden PDG (UvW en VNG) (bijeenkomsten op 6 april 2023, 11 mei 2023 (digitale themasessie), 26 september 2023 en 16 november 2023 (digitale themasessie))
- Onderzoeken mogelijkheid en noodzaak oprichten platform grootste glastuinbouwgemeenten

3.3 Identificeren meekoppelkansen

Het realiseren van nagenoeg nullozing heeft raakvlakken met een aantal andere grote beleidstrajecten. Denk hierbij onder andere aan de Kaderrichtlijn Water, het Deltaprogramma, het Nationaal Programma Landelijk Gebied, de Richtlijn Stedelijk Afvalwater en het Interbestuurlijk Programma VTH. Deze trajecten bieden meekoppelkansen om de ambitie van het PDG te realiseren en in een enkel geval leidt een aanpalende ontwikkeling tot stagnatie van de beweging naar nagenoeg nullozing. Om adequaat te kunnen anticiperen en reageren op deze ontwikkelingen is inzicht nodig in de producten en de bijbehorende mijlpalen om te kunnen bepalen of er vanuit het PDG actie ondernomen moet worden. Het betreft hier geen statische trajecten en vraagt daarmee een continue focus van de leden van het PDG op de mogelijkheid om mee te liften.

Hoe gaat het PDG dat doen

Als het gaat om meekoppelkansen voor de het bereiken van nagenoeg nullozing bieden de onderstaande beleidstrajecten de grootste meekoppelkansen:

- Impulsprogramma KRW
- Evaluatie Kaderrichtlijn Water in 2024
- Uitwerking van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (hoe kan de aanpak van de glastuinbouw binnen het NPLG Zuid-Holland benut worden om in andere regio's ook een impuls te geven.
- Deltaprogramma onderdeel Waterkwaliteit en onderdeel Zoetwatervoorziening
- Programma Erfcoaches van LNV
- Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (vanuit wens om de glastuinbouw nadrukkelijker een plek te geven in het programma om via het programma bovenwettelijke maatregelen te stimuleren
- Kamerbrief Water en Bodem sturend
- Landbouwakkoord
- Interbestuurlijk Programma VTH (IenW) (zie: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/07/08/bijlage-1-programmaplan-ibp>)
- Effecten directe en indirecte lozingen (vraag: is daar nog een lopend project, programma oid voor?)
- UP2030 (hier is PDG onderdeel van)
- Europese richtlijnen en verordeningen, zoals SUR (gebruik gewasbeschermingsmiddelen).

Voor in ieder geval de bovengenoemde beleidstrajecten beschikt het PDG over inzicht in de sleutelpersonen en is er zicht op de inhoud en planning van het traject op basis waarvan bepaald wordt op welke wijze het PDG het beste zijn boodschap in het traject kan inbrengen

6	Identificeren meekoppelkansen	Start	Gereed	actiehouder
6.1	In beeld brengen hoe het impulsprogramma KRW (IenW) bij kan dragen aan het bereiken van nagenoeg nullozing.	Q2 2023	Begin Q3 2023	IenW
6.2	In beeld brengen wat de (tussen)evaluatie van de KRW kan bijdragen aan bereiken nagenoeg nullozing en formuleren daarvoor noodzakelijke acties en onderzoek	Q2 2023	Begin Q3 2023	IenW
6.3	Verder optimaliseren en uitbouwen van de kennisuitwisseling tussen de ondernemers	Vanaf 2024		

Legenda:

Groen = z.s.m. oppakken

Geel = in de loop van 2023 oppakken

wit = vanaf 2024 oppakken

blauw = doorlopende actie

3.4 Communicatiestrategie

Communicatie is een middel om de boodschap en ambitie bij de verschillende stakeholders onder de aandacht te brengen. De communicatie moet bijdragen aan:

- het vergroten van de bekendheid van de ambitie van het PDG bij de relevante stakeholders
- zorgen voor draagvlak bij de relevante stakeholders om bij te dragen aan de realisatie van de ambitie
- zichtbaar maken van de resultaten van de activiteiten van het PDG

Om de bovenstaande doelstellingen mogelijk te maken worden de volgende middelen en instrumenten ingezet:

- regelmatige informatievoorziening over kernboodschap, werkwijze en resultaten acties van het PDG via website glastuinbouw waterproof en diverse vakbladen
- leveren van bijdragen/presenteren van de ambitie van het PDG bij relevante overlegstructuren, congressen en informatiebijeenkomsten
- formeel en informeel binnen de eigen netwerken van het PDG de ambitie en urgentie onder de aandacht brengen
- interviews en/of artikelen en ingezonden brieven in nader te bepalen vakbladen

Om bovenstaande effectief in te zetten gaat het PDG werken met een communicatiekalender op basis waarvan per half jaar bepaald wordt welke van bovenstaande acties door wie opgepakt worden. De communicatiekalender wordt gebaseerd op het overzicht van de voor het PDG relevante stakeholders en de bijbehorende belangenmatrix.

Ter ondersteuning van de gesprekken en bijdrage aan overleggen e.d. wordt er een standaard presentatie opgesteld. Onderdelen van de presentatie zijn o.a. de kernboodschap, relevante feiten over de stand van zaken t.a.v. nagenoeg nulemissie en de werkwijze van het PDG.

4 FINANCIËN

4.1 Inleiding

Het PDG wordt gefinancierd middels bijdragen van de deelnemende partijen. Daarnaast is er sprake van een in kind bijdrage door de deelnemende partijen middels de inzet van de leden van het managementteam van het PDG.

4.2 Uitvoering financiële administratie

Het PDG is een overlegstructuur waarin partijen met elkaar samen werken en geen entiteit. De financiële (project)administratie van het PDG wordt tegen betaling uitgevoerd door Glastuinbouw Nederland.

4.3 Onafhankelijk voorzitterschap en platformcoördinator

In 2022 is door de Stuurgroep ingestemd met het aantrekken van een onafhankelijk voorzitter. Dat betekent dat met ingang van 2023 geen sprake meer is van het roulerend voorzitterschap van de deelnemende partijen. Reden om te kiezen voor een onafhankelijk voorzitter is dat het dossier van het PDG technisch, inhoudelijk en bestuurlijk van wezenlijk belang is. Een onafhankelijke externe voorzitter kan beter sturen op het complexe dossier. Momenteel zijn ook voldoende middelen beschikbaar om een externe voorzitter aan te trekken. Met ingang van 5 december 2022 is de heer Michiel van Haersma Buma benoemd tot onafhankelijk voorzitter. stuurgroep. De taken van de onafhankelijk voorzitter zijn:

- voorbereiden i.s.m. platformcoördinator de vergaderingen van de stuurgroep PDG en het overleg Hoofdlijnenakkoord
- Voorzitten van de vergaderingen van de stuurgroep en het overleg Hoofdlijnenakkoord
- Onderhouden contacten met voor de opdracht van het PDG relevante stakeholders
- Vertegenwoordigen van het PDG

Voor deze activiteiten ontvangt een de onafhankelijk voorzitter een vaste vergoeding welke jaarlijks door de stuurgroep wordt vastgesteld.

Afgesproken is om zijn inzet eind 2023 te evalueren.

Met ingang van 1 augustus 2022 is Ingrid Canter Cremers aangesteld als platform coördinator van het Platform Duurzame Glastuinbouw. De taken van de coördinator zijn onder te verdelen in 3 verschillende rollen:

- secretaris van de stuurgroep.
- voorzitter van de managementgroep
- ondersteuning hoofdlijnenakkoord

Het takenpakket van de platformcoördinator omvat het faciliteren van de stuurgroep en managementgroep bij het uitvoeren van het werkprogramma, het aanjagen van werkzaamheden, informatie bij elkaar brengen en afstemmen en het overzicht bewaken, het schrijven van werkprogramma's en jaarrapportages, (digitale) communicatie en is in overleg betrokken bij de uitvoering van specifieke projecten.

4.4 Begroting 2023

Het budget voor het PDG is samengesteld uit gelijke bijdragen van alle PDG-partijen te weten, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Vereniging van Nederlandse Gemeenten (middels een verdeelsleutel via de tuinbouwgemeenten), bijdragen vanuit de waterschappen (facturering van de bijdrage van de waterschappen verloopt via de Unie van Waterschappen) en de sector (via Glastuinbouw Nederland). Het totale budget was 2022 € 60.000 incl. BTW en € 49.586 excl. BTW. Voor 2023 zijn de bijdragen voor de deelnemende partijen en daarmee het budget ongewijzigd.

Alle bijdragende partijen zullen eenmaal per jaar, aan het begin van het jaar, een factuur ontvangen.

De bedragen liggen, na besluit van de Stuurgroep, vast voor het jaar 2023.

In de begroting van het Platform van de afgelopen jaren zijn bedragen gereserveerd voor de inhuur van de coördinator en de onafhankelijk voorzitter. Voor deze bedragen worden de in paragraaf 4.3 genoemde werkzaamheden bekostigd. Afgesproken is dat de begroting van het PDG kostendekkend is.

In tabel 1 is de begroting voor 2023 opgenomen. I.v.m. verschillende btw-structuren van de PDG partijen zijn de bedragen in- en exclusief 21% btw weergegeven. In tabel 2 is een overzicht van de reserves van het PDG opgenomen.

Tabel 1: Begroting Platform Duurzame Glastuinbouw voor 2023

Begroting Platform Duurzame Glastuinbouw (in euro's en afgerond)	2023	2023
	incl. 21% btw	excl. 21% btw
Bijdrage Platform coördinator	39.204	32.400
Bijdrage financieel-administratieve werkzaamheden door Glastuinbouw Nederland	4.840	4.000
Bijdrage website Glastuinbouw Waterproof	4.235	3.500
Inhuur externe voorzitter	7.500	6.198
Budget overige uitgaven	4.221	3.488
Onvoorziene uitgaven t.b.v. realisatie actieprogramma	PM	PM
Totale benodigde middelen in € per jaar	60.000	49.586

Tabel 2: Financieel overzicht jaren 2019, 2020, 2021 en 2022 (het betreft hier netto bedragen)

Platform Duurzame Glastuinbouw 2019-2022				
<i>Project: 2019015</i>				
<i>Datum: 31 december 2022</i>				
	2019	2020	2021	2022
Beginsaldo	24.619,00*	37.015,71	55.469,71	73.558,71
Ontvangsten				
Gemeentes	12.396,70	12.396,00	12.396,00	12.396,00
Min Infrastructuur	12.396,70	12.396,00	12.396,00	12.396,00
Uni van Waterschappen	12.396,70	12.396,00	12.396,00	12.396,00
Glastuinbouw Nederland	12.396,00	12.396,00	12.396,00	12.396,00
Kosten Madelinde en bijdrage GTNL 2019				
<i>Totaal ontvangsten</i>	<i>49.586,10</i>	<i>49.584,00</i>	<i>49.584,00</i>	<i>49.584,00</i>
Kosten				
MD Communicatie	34.190,09	13.205,00	-	-
Osseweijer advies	-	10.925,00	24.495,00	13.800,00
ORG-ID organisatie & Beleidsontwikkeling	-	-	-	9.180,00
Uren GTNL	-	4.000,00	4.000,00	4.000,00
Website GTNL	2.999,30	3.000,00	3.000,00	3.000,00
<i>Totaal kosten</i>	<i>37.189,39</i>	<i>31.130,00</i>	<i>31.495,00</i>	<i>29.980,00</i>
Saldo	37.015,71	55.469,71	73.558,71	93.162,71
*Ontvangen saldo PDG start van het project				

Bijlage 1 Samenstelling PDG

Stuurgroep

Michiel van Haersma Buma	Voorzitter
Jean Aerts	Glastuinbouw Nederland
Mattie Busch	Ministerie van IenW
Sander Mager	UvW
Pieter Varekamp	VNG
Ingrid Canter Cremers	Platformcoördinator

Managementgroep

Erik Groen	VNG/ gemeente Westland
Guus Meis	Glastuinbouw Nederland
Julian Starink	Ministerie van IenW
Martine Tieleman	UvW
Ingrid Canter Cremers	Platformcoördinator/voorzitter